

Wpływ wygranych przez kobiety wyborów
na stanowisko wójta/burmistrza na
późniejszą kandydaturę kobiet w wyborach
na poziomie lokalnym.
Badanie quasi-eksperymentalne.

Joanna Siwińska-Gorzelał & Grażyna Bukowska

Wydział Nauk Ekonomicznych UW

UNIVERSITY
OF WARSAW

Warszawa, EUROREG 30.03.2023

Dlaczego warto zajmować się tym tematem?

- Pomimo, że „*gender gap*” w polityce w ostatnich dekadach uległ zmniejszeniu, to nadal niekwestionowanym faktem jest nieproporcjonalnie niska reprezentacja kobiet w polityce
- W 2021, średni udział kobiet wśród parlamentarzystów w krajach OECD wynosił 31.65%, a udział kobiet wśród ministrów to 34%; w Polsce, w grudniu 2021, wśród posłów na Sejm, 28,3% stanowiły kobiety
- Te nierówności i nieproporcjonalna reprezentacja kobiet w polityce są niepożądane ze względów równości; badania wskazują też, że preferencje kobiet i mężczyzn są różne, więc niska reprezentacja kobiet w polityce może „skrzywić” kształt prowadzonej polityki

Dlaczego warto zajmować się tym tematem?

- Wiele badań w literaturze zajmuje się kwestią determinantów udziału kobiet w polityce
- Co najmniej kilka prac koncentruje się na kwestii, która jest też przedmiotem naszych badań, czyli próba odpowiedzi na pytanie czy kobieta na eksponowanym stanowisku politycznym wpływa na późniejszy udział kobiet w polityce, w charakterze kandydatek oraz członkiń ciał politycznych (Baskaran & Hessami 2018; Broockman 2014; Bhalotra et al. 2018; De Paola, Scoppa, & Lombardo 2010; Brown et al. 2022; Jankowski et al., 2021).
- Wyniki badań są jednak niejednoznaczne i ograniczone do kilku krajów, stąd też dalsze badania są potrzebne

Cel badania

- Wykorzystując metodologię quasi-eksperymentalną i dane dotyczące wyborów na poziomie gmin w Polsce w latach 2008-2018, badamy czy **kobieta na stanowisku wójta (burmistrza) powoduje wzrost udziału kobiet kandydujących w kolejnych wyborach na wójta/burmistrza oraz w wyborach do rad gminy.**
- Nowym wątkiem w naszym badaniu jest to, że rozróżniamy pomiędzy kandydatami i kandydatkami partyjnymi i bezpartyjnymi, co pozwala nam zbadać, czy fakt przynależności do partii politycznej wpływa na kierunek i siłę reakcji kandydatek na zwycięstwo wyborcze kobiety.
- Dowodzimy, bazując na liczbie kandydatek w wyborach do rad gminy oraz w wyborach na stanowisko wójta, że piastowanie przez kobietę stanowiska wójta/burmistrza w poprzedzającej kadencji powoduje wzrost udziału kandydatek w obu rodzajach wyborów, ale wyłącznie wśród kandydatów niepartyjnych, reprezentujących lokalne komitety

Rozważania teoretyczne

- Piastowanie przez kobietę ważnego stanowiska politycznego może zmniejszyć niechęć do promowania kobiet w obrębie partii politycznych (**party bias**), która jest jedną z głównych przyczyn niskiej aktywności kobiet w polityce (Esteve-Volart & Bagues 2012; Hessami & da Fonseca, 2020):
 - Partie polityczne widzą, że kobieta może z sukcesem ubiegać się o wysokie stanowiska polityczne
 - Pojawia się presja na partyjnych liderów, żeby wspierać kandydatki, jako że kobiety na stanowiskach politycznych zaczynają być normą
- Wygrywająca wybory polityczka może także ograniczyć niechęć po stronie wyborców (**voters' bias**), w rezultacie zwiększając ich poparcie dla kobiet
- To zmniejszenie niechęci po stronie partii i wyborców zwiększy prawdopodobieństwo sukcesu kandydatek w wyborach, co wpłynie na zwiększenie zarówno popytu na kandydatki jak i ich podaży

Rozważania teoretyczne

- Kobieta zajmująca eksponowane stanowisko politycznym może być wzmacniającym przykładem dla innych kobiet (*women empowerment*), zwiększając ich wiarę w sukces (Gibaldi 2015; Dasgupta & Asgari 2004; Broockman 2014)
- Wreszcie, zwycięstwo w wyborach zwiększa szansę na ponowne zwycięstwo, stąd też kobieta piastująca urząd wójta/burmistrza ma większe szanse na ponowne zwycięstwo, co również przyczynia się do zwiększania udziału kobiet kandydujących

Rozważania teoretyczne

- Z drugiej strony – zjawisko „backlash”
 - Wyborcy z określonymi preferencjami dotyczącymi udziału kobiet w polityce mogą dążyć do „zrównoważenia” kobiety na ważnym stanowisku politycznym przez zwiększony udział mężczyzn w ciałach politycznych (Bhalotra et al. 2018; Schwarz, 2010).
 - Większy udział kobiet może spowodować, że część liderów partii politycznych, wobec większej konkurencji ze strony kobiet może zwiększyć zarówno liczbę, jak i jakość męskich kandydatów, „wypychając” kobiety z list wyborczych (Besley et al. 2017)

Partie polityczne czy kandydatura niezależna – co sprzyja kobietom?

- Zagadnienie, czy kobietom łatwiej jest startować z ramienia partii politycznych, czy jako niezależne kandydatki nie zostało do tej pory systematycznie zbadane .
- Nieliczne badania wskazują, że ścieżka bezpartyjna jest bardziej przyjazna dla kobiet
 - Proces selekcji kandydatów na stanowiska polityczne prowadzony w oderwaniu od struktur partyjnych jest bardziej przyjazny kobietom (Hinojosa, 2009) .
 - Wybory upartyjnione, w przeciwieństwie do wyborów, gdzie kandydaci są bezpartyjni, zmniejszają prawdopodobieństwo wyboru kobiety (Smith et al. 2012)
 - Istnieją dowody, że nominacje partyjne są „*gender biased*” („old boys club” (Piscopo, 2019; Sanbonmatsu, 2006; Crowder-Meyer, 2013).
 - „Gender affinity voting” (głosowanie zgodnie z płcią) – silniejsze w przypadku kandydatek bezpartyjnych (Badass & Stauffer, 2019)

Badania empiryczne

- Badania nad wpływem zajmowania przez kobietę ważnego stanowiska politycznego na późniejszy udział kobiet w polityce (w roli kandydatek lub zwyciężczyń w wyborach):
 - USA (Broockman; 2014);
 - Niemcy (Baskaran and Hessami 2018),
 - Włochy (De Paola, Scoppa, & Lombardo 2010)
 - Indie (Beaman et al. 2009; Bhavnani 2009; Bhalotra, Clots-Figueras, & Iyer 2018; Brown et al., 2017; O'Connell 2020).
 - Polska (Jankowski et al.; 2019; celem tego badania było sprawdzenie, czy zwycięstwo kobiety startującej z listy partyjnej do Sejmu lub sejmiku województwa ma wpływ na późniejszy odsetek kobiet na listach partyjnych w danym okręgu)

Pytanie badawcze i metoda badawcza

- Wykorzystujemy metody ilościowe i dane dla gminnych wyborów lokalnych (wybory do rad gminy i wójta/burmistrza) w latach 2002, 2006, 2010, 2014 i 2018
- Dane: *Państwowa Komisja Wyborcza oraz Bank Danych Lokalnych GUS.*
- Czy zwycięstwo kobiety w wyborach na stanowisko wójta(....) w czasie t wpływa na odsetek kandydatek (kobiet) w wyborach na stanowisko wójta (...) i w wyborach do rad gmin w czasie $t+4$?
- *H1: Zwycięstwo kobiety w wyborach na stanowisko wójta (...) zwiększa późniejszy udział kandydatek startujących w wyborach na stanowisko wójta oraz do rad gmin.*
- *H2: Zwycięstwo kobiety w wyborach na stanowisko wójta (...) ma silniejszy wpływ na udział kandydatek niepartyjnych, w porównaniu do kandydatek startujących z list partyjnych.*
- Żeby zmniejszyć ewentualne obciążenie wyników wynikające z endogeniczności, stosujemy quasi-eksperymentalną metodę badawczą (regression discontinuity design RDD)

Metoda badawcza

- Aby uchwycić faktyczny wpływ kobiety na stanowisku wójta na późniejsze wybory, stosujemy metodę RDD
- RDD jest coraz częściej wykorzystywaną metodą w badaniach ilościowych związanych z wyborami na stanowiska polityczne, gdzie wyniki są obciążone przez problemy wynikające z endogeniczności
- W metodzie RDD, do oszacowań wybrane są tylko te gminy, gdzie w wyborach na stanowisko wójta dwójka kandydatów, która otrzymała najwyższą liczbę głosów, była różnej płci, a różnica między głosami oddanymi na tych kandydatów była na tyle niewielka, że wygrana jednego z nich może być uznana za wydarzenie losowe.
- W tak wybranych gminach wygrana kobiety oznaczona jest jako jeden, a jej przegrana (czyli wygrana mężczyzny) jako zero (zmienna 0-1).
- Następnie w tych gminach szacuje się wpływ wygranej kobiety (1) na wybrane zmienne
- Taka metoda pozwala odkryć zależność przyczynowo-skutkową

Wybory lokalne w Polsce

	Odsetek kandydatek (kobiet) w wyborach na stanowiska wójta	Odsetek kobiet na stanowisku wójta	Odsetek kandydatek (kobiet) w wyborach do rad gminy	Odsetek kobiet wśród radnych
2002	10,4	8,3	25,1	17,8
2006	11,9	7,9	29,2	21,2
2010	14,1	9,2	32,1	25,4
2014	16,4	10,8	34,8	27,4
2018	18,0	12,0	38,9	30,4

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z PKW

Wybory na stanowisko wójta/burmistrza/prezydenta miasta.

	All elections	Mixed-gender elections
2002	2440	368
2006	2444	430
2010	2447	490
2014	2444	572
2018	2445	619

Wyniki RDD: Wpływ zwycięstwa kobiety w wyborach na stanowisko wójta w czasie t na udział kandydatek w tych samych wyborach w czasie t+4

PANEL A: Triangular kernel; 1st degree polynomial

VARIABLES	(1)	(2)	(3)
	Share of female candidates	Share of female candidates among party members	Share of female candidates among non-party members
Female mayor	0.156^{***}	-0.0794[*]	0.160^{***}
	(0.035)	(0.039)	(0.034)
BW(h)	0.209	0.196	0.276
Observations	1832	1832	1805

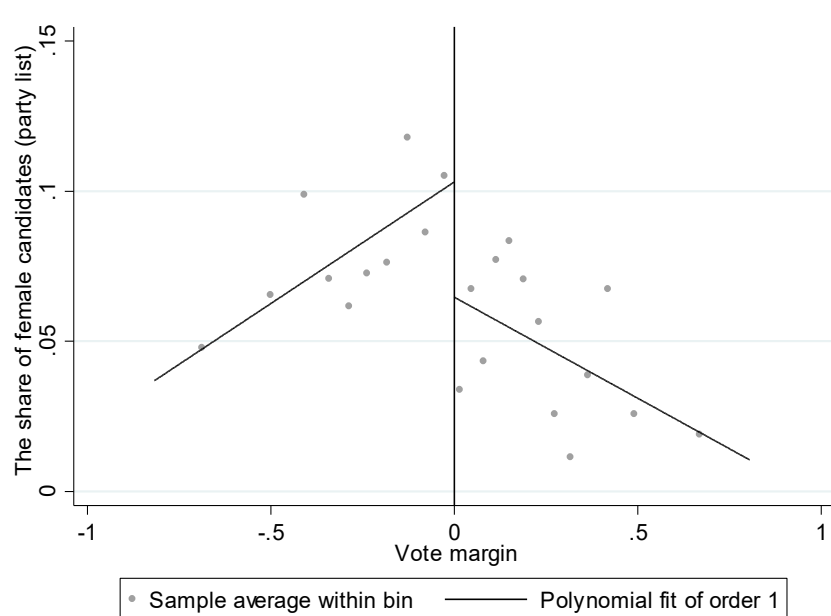
Wyniki RDD: Wpływ zwycięstwa kobiety w wyborach na stanowisko wójta w czasie t na udział kandydatek w tych samych wyborach w czasie t+4, z wyłączeniem wyborów, gdzie wójtowi kandydowała ponownie

PANEL A: Triangular kernel; 1st degree polynomial

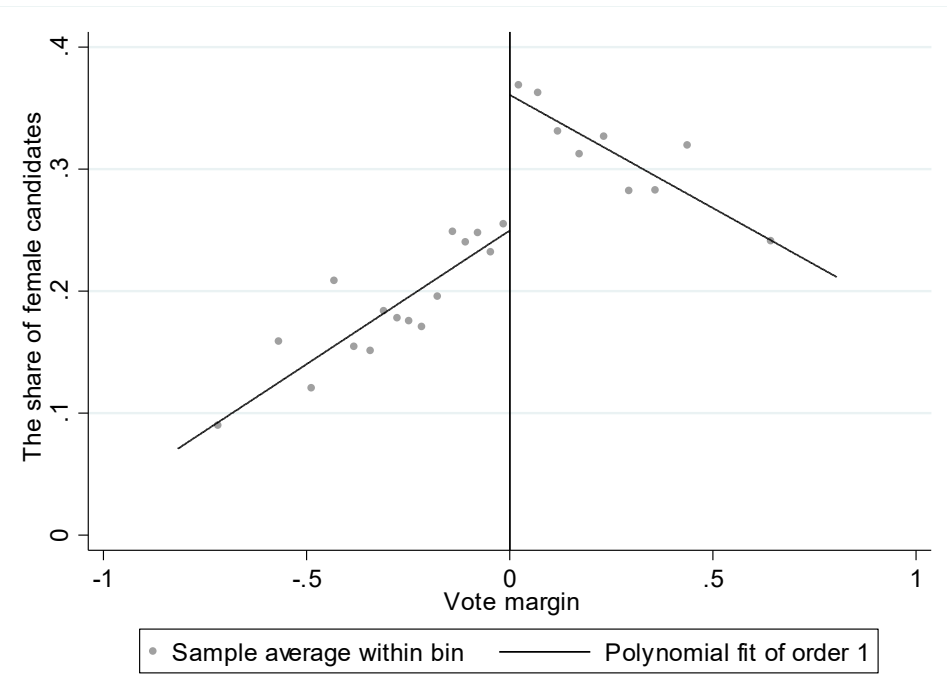
VARIABLES	(1)	(2)	(3)
	Share of female candidates	Share of female candidates among party members	Share of female candidates among non-party members
Female mayor	0.114**	-0.0733	0.131***
	(0.034)	(0.042)	(0.037)
BW(h)	0.219	0.185	0.245
Observations	1 584	1 584	1 564

Wykresy RDD

The change in the share of **partisan** female candidates in mayoral elections without an incumbent among candidates after close, mixed-gender mayoral elections

The change in the share of **non-partisan** female candidates in mayoral elections without an incumbent among candidates after close, mixed-gender mayoral elections

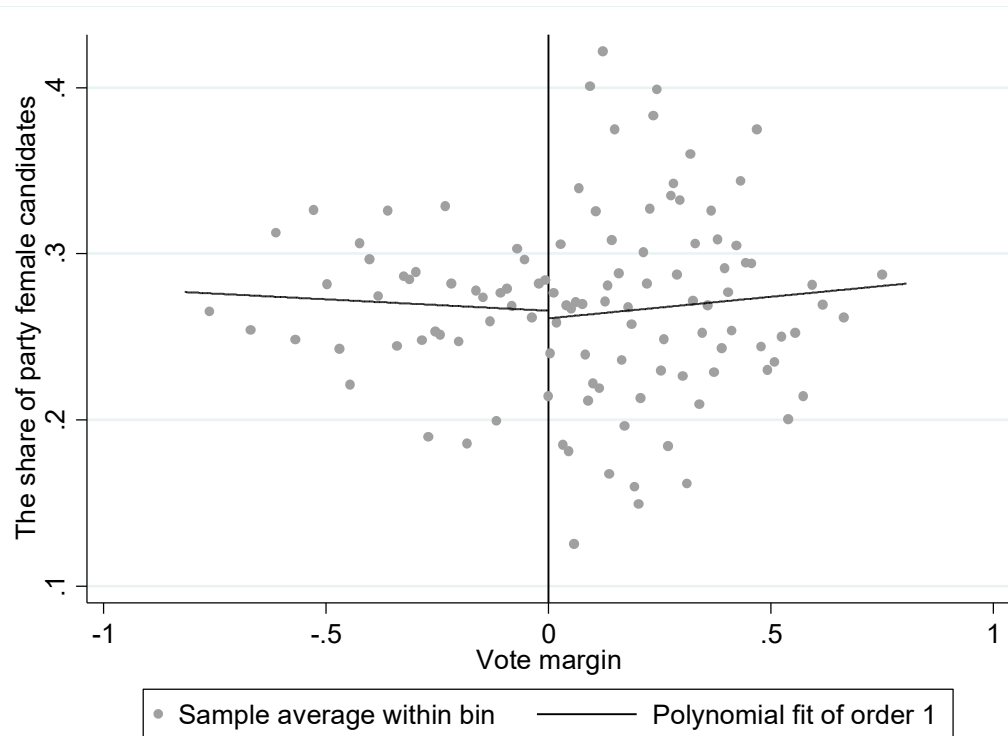
Wyniki RDD: Wpływ zwycięstwa kobiety w wyborach na stanowisko wójta w czasie t na udział kandydatek w wyborach większościowych do rad gminy w czasie t+4, poziom okręgu

PANEL A: Triangular kernel; 1st degree polynomial

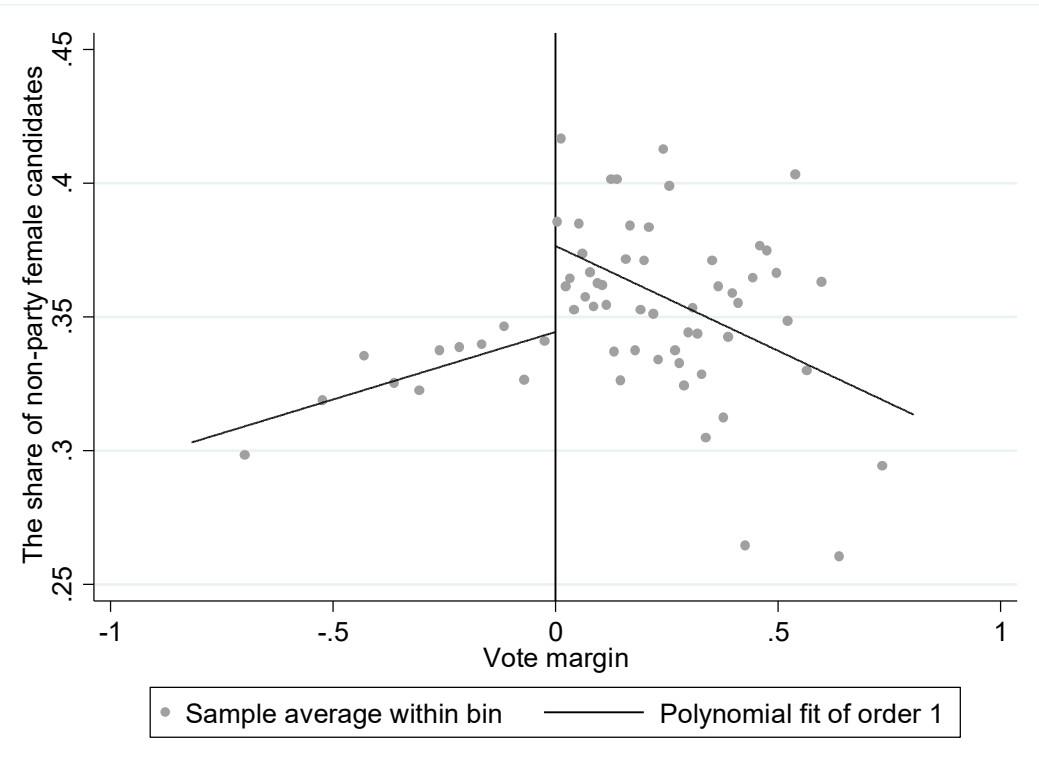
VARIABLES	(1)	(2)	(3)
	Share of female candidates	Share of female candidates among party members	Share of female candidates among non-party members
Female mayor	0.0378**	-0.0461	0.0501**
	(0.0174)	(0.0315)	(0.0208)
BW(h)	0.225	0.241	0.209
Observations	21 908	21 908	21 117

RDD plots: council elections

The change in the share of **partisan** female candidates in council elections without an incumbent among candidates after close, mixed-gender mayoral elections

The change in the share of **non-partisan** female candidates in council elections after close, mixed-gender mayoral elections

Dlaczego przynależność do partii ma znaczenie?

- Ostatnim krokiem w naszym badaniu jest próba odpowiedzi na pytanie, dlaczego przynależność partyjna ma znaczenie.
- W tym celu badamy kolejność kandydatek na listach do rad w wyborach proporcjonalnych.
- Wzorujemy się Baskaran and Hessami (2018) i badamy
 - (a) początkową pozycję kandydatki na liście
 - (b) pozycję osiągniętą w wyniku głosowania (poprawę pozycji w wyniku głosowania)
- Skupiamy się wyłącznie na wyborach w 2014 i 2018, żeby zachować porównywalność.
- Obserwacje na poziomie indywidualnym (kandydatek)
- Stosujemy metodę RDD, by zbadać wpływ wygranych przez kobiety wyborów na stanowisko wójta na pozycję kandydatek na listach partyjnych i listach lokalnych komitetów wyborczych

Wyniki

- Brak statystycznie istotnego wpływu wygranych przez kobietę wyborów na stanowisko wójta na kolejność kandydatek na listach do rad gmin w wyborach proporcjonalnych.
- Statystycznie istotny wpływ wygranych przez kobietę wyborów na stanowisko wójta na poprawę pozycji kandydatki na liście w wyniku oddanych głosów na listach niepartyjnych

Triangular kernel; 1 st degree polynomial			
	(1)	(2)	(3)
VARIABLES	Rank of female candidates	Rank of female candidates on party lists	Rank of female candidates on non-party lists
Female mayor	-0.0199	0.0296	-0.0396***
	(0.0148)	(0.0244)	(0.0145)
BW(h)			
Observations	7 815	3 142	4 673

- Nasze badania wskazują, że kobieta na stanowisku wójta zwiększa udział kandydatek w kolejnych wyborach, zarówno na stanowisko wójta, jak i do rad gminy, ale tylko wśród kandydatów bezpartyjnych. Wyniki te są stabilne, niezależnie od specyfikacji równania regresji
- Efekt ten można częściowo wyjaśnić zachowaniem wyborców – po wygranych przez kobietę wyborów na stanowisko wójta, wyborcy chętniej oddają głosy na kandydatki, ale tylko na listach bezpartyjnych. Jest to zgodne z propozycją Badas & Stauffer (2019), zgodnie z którą „gender affinity voting” występuje silniej gdy kandydaci są bezpartyjni